СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 220. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 8-го листопаду 1946. No. 220. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, November 8, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016, 4-0807 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

РЕПУБЛИКАНЦІ МАЮТЬ БІЛЬШІСТЬ ТЕЖ У СЕНАТІ

„Перемога в цілості" — такі наголовки подають деякі газети Републиканської Партії обговорюючи вислід виборів з вівтірка 5 листопаду. Для підтвердження цього вони наводять дальші цифри з виборчого терену. Ці цифри виказують, що в вашингтонськім сенаті републиканці мають уже запевнених 51 місць, тобто два більше, ніж потрібно до звичайної більшості. При нових виборах републиканці здобули 12 місць. У палаті репрезентантів републиканці здобули 246 місць, отже 28 більше, ніж потрібно для звичайної більшості, яка виносить 218 конґресменів. Новий склад палати представляється так: републиканців 246, демократів 188, інших 1. Досі було: републиканців 192, демократів 241, інших 2.

При виборі губернаторів републиканці здобули найменше 20 стейтів з леґіслятивами на 34 стейтів, у яких вибирано нових губернаторів. Демократи затримують останних 14, а втратили два при виборах.

ФУЛБРАЙТ РАДИТЬ НАЗНАЧИТИ НОВОГО ПРЕЗИДЕНТА.

Сенатор Дж. Вилієм Фулбрайт з Арканзо радить президентові Труманові зрозуміти теперішний настрій краю і назначити нового президента на свое місце. Це небувале в історії Злучених Держав „назначення" президента, замісць поновного вибору є можливе тому, що президент Труман не має віцепрезидента, бо він як вибраний віцепрезидент самий став президентом на місце померщого Френклина Д. Рузвелта. На підставі конституції секретар стейту може стати президентом, коли б теперішний президент уступив. Фулбрайт радить Труманові піддатися волі більшости населення і назначити якогось визначного републиканця на становище секретаря стейту, а самому зрезигнувати. Тоді такий републиканець став би президентом. Таку думку підтримує в Шікаґу газета, „Сан", яку видає багатій Маршал Філд.

ВИБОРИ Й РОБІТНИЧЕ ЗАКОНОДАВСТВО.

Вчасі вівтіркових виборів у різних стейтах переводжено голосування над поправками до до стейтових конституцій. У справі робітничих відносин перейшли поправки в стейтах Небраска, Савт Дакота й Арізона, щоб знести закони про „замкнену фабрику" (клозд шап), тобто щоб дозволити підприємцям приймати робітників зпоза робітничих юній. У стейті Масачусетс прийнято поправку до закону, щоб робітничі юнії мали обовязок здавати прилюдний звіт зі своєї грошевої господарки.

Робітничі провідники стверджують, що їх сила в наступнім конґресі дуже змаліє, бо при виборах перепала ціла ґрупа конґресменів, які стояли на сторожі юнійних інтересів і не допускали до законів, які мали на меті обкроїти силу юній над робітниками. Юнійні провідники добачують втрату своїх впливів у тому, що републиканці здобули більшість у конґресі при загальнім голосуванні, коли то саме робітництво виказує найбільшу силу.

ЗАПОВІДАЮТЬ ЗНИЖКУ ОСОБИСТО ДОХОДОВОГО ПОДАТКУ.

Конґресмен Гаролд Кнутсон з Минесоти обійме провід у податковім законодавстві в найближчому конґресі. Він заповідає, що внесе законопроект в справі зниження особисто-доходового податку на 20 відсотків. Він також заповідає скасування різних видатків федерального уряду, щоб у такий спосіб обнизити податкові тягарі.

АМЕРИКАНСЬКІ БОМБОВОЗИ НА ЦІЛИЙ СВІТ.

Команда повітряних сил армії оприлюднила, що новий бомбовіз B-36, який має шість машин, може завезти атомову бомбу до всіх країн світу, замешкалих людьми і повернутися домів і то без доповнювання топлива для полету. Армія оприлюднила теж, що вже замовила продукцію таких бомбовозів у фабриках Консилидейтед-Вултi в Форт Ворт, у стейті Тексасі. Бомбовіз може летіти 10,000 миль і везти бомби ваги 10,000 фунтів. Такий бомбовіз буде три рази сильніший від бомбовоза B-29, який скинув атомову бомбу на Гірошіму в Японії.

ХТОСЬ ЗАБРАВ ПОЛЬСЬКІ МИСТЕЦЬКІ СКАРБИ.

Зі сховку у відпустовій каплиці св. Анни де Бопр коло міста Квебеку в Канаді забрав хтось неоцінені скарби польського мистецтва й релігійних дорогоцінностей, які привезено з Кракова до Канади вчасі війни, щоб їх зберегти перед німцями. Канадійська поліція не знає нічо про крадіж, а польська амбасада переводить розшуки. Кардинал Родрік Віленев, замешкалий в Квебеку, твердить, що скарби передано представникам польського уряду, які виказалися належною леґітимацією і знали навіть тайне гасло, яке мало бути сказане сторожам при відбиранні скарбів. Скарби мають релігійну, мистецьку й історичну вартість на міліони доларів.

За контролю Злучених Держав над островами на Тихому океані

Президент Труман оприлюднив політику Злучених Держав у відношенні до островів на Тихому океані. У плані передбачено, що адміністрація таких островів опиниться в руках Злучених Держав, одначе під контролею Обєднаних Держав і з їх доручення. Адміністрацію мала б дістати Америка над такими островами, які находилися під адміністрацією Японії з доручення Ліґи Націй, а крім того ще й інших островів, за які Америка переймае відповідальність після Другої Світової Війни. Президент виявив, що Америка має готовий начерк правил, на підставі яких Злучені Держави мали б адмініструвати островами. Цей начерк відсилається Раді Безпеки при О. Д.

Релігійні і расові переслідування в Европі; Мануїльський хоче знати де

Багатомовний інцідент трапився на засіданні ґенерального комітету О.Д. в Лейк Сокцес дня 6-го листопада. Дебатуючи над справою Палестини, египетський представник видвигнув обвинувачення, що в Европі продовжується релігійні і расові переслідування національних меншин в їх власних країнах, домагався негайного прослідження цеї справи та взивав Обєдані Держави, щоб вони заставили відповідні уряди респектувати прінціпи чартеру О.Д. Египетський представник не назвав поіменно країн, де такі переслідування відбуваються, але було ясно, що в Советському Союзі та в окупованих ним країнах. Це зрозумів теж представник советської України Мануїльський та домагався, щоб представник Египту заявив, що такі переслідування відбуваються в окупованій союзниками Німеччині та Палестині. Британський представник перервав Мануїльському, називаючи його згадку про Німеччину безпідставною і безвідповідальною, але Мануїльський доконче хотів довідатися, чи в своїм обвинуваченні за переслідування египетський представник не мав на думці Советського Союзу насамперед України. Египетський представник виминав безпосередньої відповіді, питаючи Мануїльського, чи йому припадково самому не відомо про переслідування „в деяких европейських країнах" та чи він не хотів би ці країни виявити і домагався інтервенції О.Д. Мануїльський дальше настоював ,що ці переслідування відбуваються в англійсько-американській зонах Німеччини. Тоді предсідник комітету, бельгієць Павль-Генрі Спаак гостро візвав Мануїльського до порядку. Британський представник з черги покликався на безперервну філю завжди нових втікачів власне з опанованої Советами частини Европи і всі ці люди одноголосно говорять про переслідування в країнах, з яких вони походять.

„БУНТ" В ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВАХ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ.

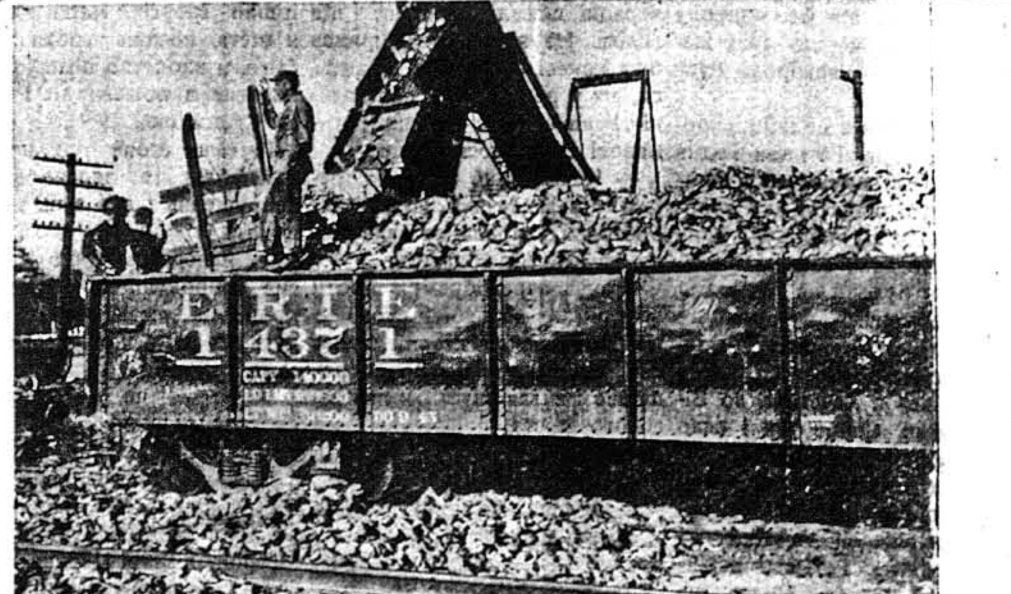
„Бунт", що повстав в політичному комітеті О.Д. попереднього дня у звязку з внеском про прийняття нових членів і поведінкою предсідника згаданого комітету, представника советської України, Мануїльського, продовжувався теж на засіданні дня 6-го листопада. Мануїльський пробував встановити в комітеті свою диктатуру, дістав швидко відповідну лекцію демократичної поведінки, проте загальне обурення триває і його не потрапив злагіднити теж советський „бос" Мануїльського, Ґромико. Підчас голосування всі советські, або советами піддержувані пропозиції перепали.

СПРАВА СКИТАЛЬЦІВ В ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВАХ.

На засіданні соціяльного, гуманітарного і культурного комітету Загального Зібрання Обєднаних Держав в Лейк Соксес дня 6-го листопада советський представник Вишинський заявив, що „свобода слова" в таборах военних втікачів в Европі є „загрозою світового мира". У відповідь Вишинському промовляла п-ні Рузелт, дружина покійного президента ЗДА, виступаючи в обороні скитальців та досягненого вже досі прогресу під цим оглядом. Вишинський пропонував ревізію конституції нової Міжнародної Скитальчої Організації (ІРО), на підставі якої можна б змінити теж дотеперішню політику в таборах скитальців в Европі. Вишинський заявив, що західні союзники толерують злочинну і ворожу пропаганду між 1,200,000 скитальцями, переважно бувшими советськими громадянами, поляками і югославами. Вишинський не щадив скитальцям всіляких відомих вже „фашистських" епітетів, видвигаючи різноманітні пропозиції, які заповідають рішучий советський спротив проти полагодження справи скитальців в дусі західних демократій.

РІЧНИЦЯ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ; СТАЛІНА НЕМА ДОМА.

В Советському Союзі почалися триденні святкування 29-тої річниці большевицької „октябрської революції", що дала большевикам владу в „одній шостій земного глобу. З цеї нагоди видано денний наказ советським збройним силам підписаний тільки в імені Сталіна, бо його самого нема в Москві; здогадуються, що він знова виїхав „на південь" на відпочинок. Його теж не було на святочній сесії Верховної Ради. Святкування відкрив великою промовою перед Московською Радою у Великому Театрі ген. Андрей Александровіч Жданов, секретар Ц. К. партії, предсідник Верховної Ради та член Політбюра. Виступ Жданова був насамперед звернений проти політики західних демократій. Він заявив, що Советський Союз бажає співпрацювати з усіми „миролюбними країнами" та забезпечити мир в світі, але в цьому перескаджають „реакційні кола" Америки і Англії. В денному наказі до армії остерігається, що „сучасна відсутність безпосередньої військової загрози" не сміє бути причиною самобезпеки. „Постійна боева готовість советської армії і флоти є запорукою безпеки нашої країни та тривкого мира в цілому світі", сказано в згаданому наказі.

БУДЕ БАГАТО ЦУКРУ, АЛЕ ЩЕ НЕ ЗАРАЗ! — Цукрові бураки зародили цього року як ніколи. Фармері радіють, що буде добрий збут і заробок. Картина, яку маємо перед собою, знята на фармі біля Мавнт Проспект, Длиной. Фармери скидають бураки до тягарових вагонів.

МОЛОТОВ СВЯТКУЄ „ОКТЯБРСКУЮ" РЕВОЛЮЦІЮ

Рада закордонних міністрів Чотирьох Потуг не відбуде свого засідання дня 7-го листопада, бо советський міністер Молотов поїхав до Вашингтону, щоб там в советській амбасаді відсвяткувати річницю жовтневої большевицької революції. На засіданні дня 6-го листопада Рада, проти опозиції Молотова, ухвалила розпочати на найблищому засіданні наради над ухваленими Мировою Конференцією проєктами мирових договорів. В справі Трієсту вислухано представників Югославії та Італії. Секретар стейту Бирнс дальше обстоює відоме становище Америки, хоча югославський представник пропонував деякі незначні концесії. Молотов пропонував, щоби цілу справу віддано ще раз під розгляд фаховим співробітникам Ради, але на домагання Бирнса її розглядатиме сама Рада закордонних міністрів. Югославський представник пропонував малу зміну югославсько-італійського кордону, яка віддала б Італії важливу залізницю з містом Тарвізіо на лінії Відень-Трієст, але обстоював югославські домагання до Ґориці.

ЧОРЧИЛ ПІДДЕРЖУЄ ПОЛІТИКУ АТЛІ.

З Лондону повідомляють, що премієр Атлі перед проголошенням нового закону про постійну військову службу в Англії, що радикально відступає від традицій цеї країни, нараджувався з бувшим премієром Чорчилем та іншими керівниками опозиції. Всі вони мали погодитись на новий план уряду та піддержати його „з огляду на міжнародне положення".

ЗРІСТ НЕО-ФАШИСТСЬКОГО РУХУ В ІТАЛІЇ.

Боротьба між комуністами та протикомуністичними партіями в Італії призвела до зросту нео-фашистського руху, що починає щораз більше проявлятися в отвертих публичних демонстраціях. В останньому така демонстрація відбулася на вулицях міста Палермо, де фашисти ішли виспівуючи „Джіовінеццу" та викрикуючи „Дуче" як за старих фашистських часів. Про подібні демонстрації повідомляють теж з інших міст Італії.

ГРЕЦЬКО-АЛЬБАНСЬКЕ НЕПОРОЗУМІННЯ В О.Д.

Грецька делеґація до О.Д. рішучо заперечила обвинувачення альбанського уряду, в якому всю вину за інціденти на грецько-альбанському кордоні скидається на грецький уряд. Греки зі свого боку обвинувачують Альбанію як „фактор міжнародних неспокоїв".

ЦЕНЗУРА В ЕСПАНІЇ.

Минулого року еспанський уряд офіціяльно повідомив про знесення цензури для закордонних кореспонденцій. Проте, відповідні еспанські власті відмовились дня 6-го листопада переслати дні інформації Асошіейтед Прес, в яких говорилося про арешт 60 членів т. зв. „Організації еспанських републиканських збройних сил". Повідомляючи про це відповідного кореспондента, еспанський урядник побажав йому, щоб „Господь хоронив його багато років".

МІЖНАРОДНА ТОРГОВЕЛЬНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Від деякого часу в Лондоні відбуваються наради комітету, який має підготовити Міжнародну торговельну конференцію. В нарадах беруть участь специялісти з 17 країн і вже досягнено порозуміння в справі чартеру світової торгівлі.

ЕГИПЕТ КУПУЄ АМЕРИКАНСЬКІ КОРАБЛІ.

З Каїро повідомляють, що египетський уряд задумує купити кількадесять американських транспорових і допоміжних пароплавів, щоб збільшити свою торговельну флоту. Згадані американські пароплави стоять в портах Александрії і Порт Сайд. Уряд вирішив закупиди теж відповідну кулькість літаків.

АМЕРИКАНЦІ ЗАЙНЯЛИ ГОЛОВНУ КВАТИРУ КОМУНІСТІВ В ҐОРИЦІ.

В Ґориці, Італія, американські військові власті зайняли т. зв. Народний Клюб, що був головною квартирою всіх проюгославських груп. В приміщеннях цего клюбу будуть тепер мешкати американські вояки і старшини.

СОВЄТСЬКА ІНТЕРВЕНЦІЯ В КИТАЙСЬКІЙ ВІЙНІ.

З Пейпінґу повідомляють, що шість советських бомбардувальників атакували урядові китайські війська в Антунґ в Манджурії. Советські власті виясняють, що це бомбардування було „помилкове", яке трапилось підчас вправ советської авіяції, що стаціоне на Кореї. Китайські кола відкидають це вияснення, бо вважають, що Совети вже мали досить часу, щоб познайомитись з місцевою географією. Советське „помилкове" бомбардування китайського ліста спостерігачі вважають за осторогу для китайських націоналістів, щоб вони держались у відповідному віддаленні від кордонів Кореї.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18. N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$6.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОКАЗУЮТЬ, ЯК ВІРНО СЛУЖАТЬ МОСКВІ

Большевицькі У. Щ. Вісті були б у великому клопоті з редагуванням часопису, коли б так несподівано замкнули їм джерела комуністичної пропаганди і не доставили офіційного, пропагандного матеріялу. Та часом і такий матеріял їм невистарчальний, бо буває, що нераз поза новинками малощо не пів газети забирає переповідання чи перекручування цього, що було в „Свободі". Проте таки годі тим пояснити цю обставину, що останніми часами перетрубіли московські ступайки ще раз усі можливі брехні проти українського визвольного руху, як і збільшили атаку на „Свободу". Тут є інша причина. Як застановитись ближче, чому вони це роблять у цю пору, то прийдеться до переконання, що й природне, що тим хочуть добре записатись у своїх найвищих „босів", що прибули з самої Москви на наради Обєднаних Держав. Молотов, Вишинський, чи Мануїльський, що то живуть над морем у бувшій палаті міліонера Моргана, можуть, розумують У. Щ. Вісті, часом заглянути і до таких газет як їхня. Тому так рeвно пильнують, щоб кожне число хвалило напади Молотова чи інших комуністів в Обєднаних Державах на Америку чи Англію. Далі дбають, щоби постійно було щось з атаків Кремля проти українського визвольного руху, а ще далі й проти „Свободи", щоб виглядало, що американсько-українські комуністи вміють і „самостійно працювати".

Нюйорським У. Щ. Вістям притупцює сумлінно „Громадський Голос". Стараючись не тільки притупцювати, але й ще випередити своїх колегів, „Громадський Голос" відгребує тепер різні неправди й фальшиві інтерпретації, якими послугувались вчасі війни, користаючи з воєнних обставин, різні темні сили у таких шматах як „Ді Авр" чи в таких повних брехні книжках як „Саботаж". Щоб чимсь виправдати свою службу Сталінові, „Гром. Голос" пробує нагадувати Гітлера та інших „вождів" Береться за одним махом зеднати для себе ласку „всесоюзного вожда" Сталіна, а рівночасно піддобритись „возєднаному українському вождові" Мануїльському, повторяючи у Листопадові Дні ту погань, якою обкидав Мануїльський український визвольний рух у цьому Львові, де ці Дні зродились. Так привитав редактор „Громадського Голосу" в числі з 1. листопада 1946 року — Перший Листопад 1918 року. Ні словечком не згадав, що така подія була, а зате помістив повно брехні на тих, що боронять в Америці право українського народу на вільне життя. Закинув „Свободі", що вона не друкує вістей з України. А що він друкує? Де є газети з України, де листи, де книжки, повісти і вірші крім тих, що славлять Сталіна і Москву? Де ґарантія, що те що навіть надійшло б, не буде зараз „прочищене" в Україні на приказ Кремля як погань, як це було давніше і як це діється навіть тепер з українською історією, літературою, повістями, віршами і т. п. Цього всього „Громадський Голос" не хоче бачити, як і не бачить уже і Першого Листопада. Він тільки намагається вмовити в американських українців, що Україна є такою, якою представляють її кремлівські диктатори-гнобителі, що кажуть, що вона щаслива під „мудрим вождом" Сталіном. Знов ми кажемо, що Україна жива і геройська, але нещаслива — через Сталіна.

Духовники з револьверами

Американська колонія в Мексику занепокоєна грабунковими і скритовбивчими нападами, поповнюваними над американцями без належної охорони місцевої поліції. Кореспондентка Вирджінія Лі Ворен, пише в кореспонденції з Мексика, що тут йде не так про поширення в Мексику бандитизму, бо ніяка держава після війни не є вільна від злочину, але насамперед про те, що мексиканська поліція не дає належної охорони американським громадянам.

Це, що поліція не дає належної охорони громадянам перед нападами бандитів відноситься не тільки до самого Мексика. Бо ось телеграма Асошіейтед Прес з 1. листопада рознесла вістку зі Стюбенвил, в стейті Огайо, що одинадцять протестантських пасторів зголосилися до місцевої поліції з домаганням, щоб дозволити їм створити свій гурток для поборювання розпаношеного злочину і щоб дозволити пасторам носити револьвери. На умотивування такої конечности подали згадані духовники декілька прикладів грабіжей і вбивств, яким поліція не перешкодила, або яких опісля не виловила. При цім пастори заявили, що вони будуть сповняти свою службу без платні.

Маємо отже приклад, де духовники хочуть перебрати на себе службу поліції і то даром. Можливе, що духовники роблять це для демонстрації, щоб виказати при цій нагоді нездарність поліції, а можливо, що вони вважають себе за більше справних оборонців прилюдного ладу й безпеки, ніж поліція.

Приклад про розпаношення злочину з Стюбенвил не єдиний в Америці. Час від часу продираються такі голоси розпуки з різних околиць, а навіть і самий директор Федерального Бюра Івестигацій, у Вашингтоні, Гувер остерігає громадянство, що злодіяння не можна легковажити. Окремі книжки на тему винищування злочину це майже щоденна подія, а проповідництво в церквах і у шкільних салях належить до правила. Це лише вказує, що справою злочину мусить занятися все громадянство, а не лише поліція безпеки чи самохотники, як от згадані проповідники.

Тому, що в справу здавлювання злочину вмішалися духовинки, варта розглянути цю справу поважно. Здається, що духовники в розгарі негодування на поліцію зробили засадничу помилку, домагаючись права ношення зброї. Коли б це йшло лише про самооборону, перед непередбаченими напастями, то такий самоохоронний крок можна ще оправдати, хоч і тут може виринути сумнів, яка зброя доцільніша для духовника: переконування словом, чи оборона пістолею. Зареєстровано багато випадків, що навіть розбишака має респект перед духовником. Коли ж прийде до збройної розправи, то розбишака не має стриму ані респекту перед ніким. Крім цього, розбишака все буде спритніший і скоріше переможе непорадного духовника, ніж духовник фахового розбишаку.

Таке саме правило можна приноровити і до наступу духовників на розпаношений злочин. Духовник має непереможну зброю: апель до сумління, до гуманности, загалом до вищих почувань людини. Коли ця зброя не поможе, то духовникові не поможе теж револьвер. З історії англійської кримінології відомо, що заки ще в Англії засновано поліційну організацію, звану Скатленд Ярд в Лондоні, тоді один на десять англійських громадян був „публичним ворогом". Внаслідок фахової праці поліції із Скатленд Ярду випадки чоловіковбивства в передвоєнній добі в Англії були такі рідкі, що викликували здивування в цілім краю і про кожний з них окремо писала навіть американська преса. Нема сумніву, що до винищення злочину багато причинилася така література, як оповідання Конана Дойла про фікційного детектива Шлерлака Голмса.

З історії середновіча знаємо, що французький письменник, знаний під іменем Франсоа Війон, черпав теми до своїх творів із злочинів, сповнених ним самим у спілці з іншими інтелектуалами. На диво, цей Війон став батьком модерної літератури у Франції, а про його життя (друга половина 15-го століття) звісно лише з його власних оповідань. Він мабуть згинув на шибениці й тому не звісна дата його смерти. Це лише вказує, як далеко був розпаношений злочин, поки не було фахової постійної поліції, яка мала б на цілі займатися виключно здавлюванням проступку. З історії церковної держави, якої головою був папа, звісно, що як раз в околиці Риму ще в минулому столітті бандити створили своє друге підземне царство, з яким уряд церковної держави мусів нераз іти на переговори, щоб бандити випустили визначних людей, яких вони схоплювали для окупу.

Ці приклади вказують, що духовники мають свою моральну ділянку при поборюванні лиха, а вже правильне поліційне здавлювання злочину треба лишити світським людям. Звідси то походить теорія, що світська влада є карним раменем духовної влади. Тому поступок духовників в Стюбенвил є перестарілий і недоцільний. Зрештою новітні часи вимагають фахівців у всіх ділянках громадського життя й тому духовники мусять силою факту обмежувати свою діяльність на проповідь моральних засад і до строгого їх придержування самими собою, хоч би для прикладу.

Подібно справа мається і з політикою, з мистецтвом і науковими дослідами, головно в царині природничих наук. Звання духовника накладає на нього в новітнім часі тільки обовязків, що, не зважаючи на його найліпшу волю, він мусить лишати інші ділянки праці світським людям. Серед такого взаємного зрозуміння справи не повинно бути місця до непорозумінь між духовними і світськими людьми в новітній суспільности, а навпаки, повинна бути взаємна допомога іспівпраця.

Від утопії до реалізму

Одна швайцарська газета характеризує теперішнє політичне положення в світі фразою: „Сон вже скінчився, але ніч ще триває". Війна вже закінчилась, але грізна політична атмосфера в нічому не прояснилась і дальше тяжить зморою над втомленим і знесиленим людством. Мирова Конференція в Парижі цеї змори не тільки не розвіяла, але в багатьох випадках її ще збільшила. На початку сесії Загального Зібрання Обєднаних Держав впало теж чимало успокоюючих фраз, але як прийшло до практичних нарад, вони цілком не виправдують заповідженого оптимізму. Рада Безпеки занімається найменш небезпечними справами, бо в небезпечних, як напр. атомова бомба, вона ніяк не може дійти до ладу. Подібно й всевладна Рада закордонних міністрів Чотирьох Потуг почала свої наради з „мертвої точки", що лежить десь в Трієсті. І завжди те саме: Советський Союз не погоджується. На буджет Обєднаних Держав, большевики не погоджуються, на обмеження права вета — вони не погоджуються, на американські пропозиції контролі атомової енергії — не погоджуються, на обговорену вже до обридження справу Трієсту — не погоджуються, на признання людських прав — евентуально погодилися б, якщоб ці права відразу заперечено, на розвязку, чи оживлення „мертвої точки" з Німеччиною, Австрією і т. д. — не погоджуються і так в безконечність: большевики не погоджуються.

Це в дипломатії. На практиці большевицька підривна робота ще більше наглядна. В своєму власному гнізді большевики відгородились залізною куртиною від зовнішного світа і винищуючи поголосно втягнену вже до нього жертву, рівночасно горячково приготовляються до скоку на чергову. Безпощадна експлоатація людської сили, грабування подарованої їм на поталу частини Европи і Азії, щораз нові напасті на сусідів, втримування у военному поготівлі величезних орд, віднова і ще більша розбудова повоєнної машини і при цьому посилена підривна робота всіляких продажних шкур, зорганізованих в комуністичні пяті колони в чужих країнах, це тільки загально відомі явища большевицької підготовки до „тривкого мира".

Рівночасно з цими дипломатичними торгами та практичною підготовкою відповідних аргументів на випадок, як самої діялектики вже було б замало, з усіх кінців світа, насамперед советського, або до нього зближеного, продовжують надходити вістки, як не про нужду і голод, то про безпорядки і хаос, що їх в нічому не зменшують „оптимістичні" заяви та „мирні" декларації відповідальних державних мужів. І все це вариться в одному великому кітлі розбіжностей між „двома світами": большевизмом і демократією.

Чи можна цей конфлікт ще полагодити без нового проливу крови і без нових воєнних страхіть? Це основне запитання без сумніву турбує сьогодні найбільше не тільки дипломатів і державних мужів, але й кожну звичайну собі людину. Чи пощастить усім конференціям, нарадам, зустрічам і деклараціям перемогти всі труднощі, усунути непорозуміння та створити мирним шляхом можливі для всіх умовин життя і мирної праці, чи знова останнє слово мусітиме сказати меч? Чи пощастить зорганізувати світ і його сили для конструктивної творчої праці, чи знова обернеться їх на самовинищування та руїну несплюндрованого ще надбання минулих поколінь?

Навряд, чи сьогодні міг би хто відповідати з цілою точністю на ці запитання. Можна твердити, що не має сьогодні народу, який [illegible] бажав би собі війни. Це саме виходило б і з офіційних заяв державних мужів. Проте, в практичній політиці спостерігається, що всі намагання звернені на підготовку до війни. Куди йде світ?

Для кожного пересічного спостерігача ясно, що нового конфлікту в світі, тим разом між большевизмом і демократією, не дасться оминути без добровільного і всебічного визнаня якогось одного, понаддержавного ладу в світі. Це, правдоподібно, думав і покійний президент Рузвелт, що всіми силами намагався втягнути до свого плану світового понаддержавного ладу теж Советський Союз, хочби навіть коштом цілої Европи. Рузвелт намагався зупинити російський імперіялізм з нутра, роблячи його прямування безпідставними прямо тим, що не ставив їм жадного опору. Що більше, Рузвелт хотів ще величезними кредитами розбудувати і піднести советське господарство, думаючи власне в той спосіб з нутра зупинити советський імперіялізм на зовні та здобути Советський Союз для загального світового ладу. Політику Рузвелта у відношенні до Росії вважається тепер назагал за утопію. До тих людей без сумніву належить і британський премієр Чорчил, що знає Росію і її комунізм та добачував і добачує для світа тільки єдино можливий вихід з постійної загрози війни: унешкідливлення і обезсилення російського імперіялізму.

Сьогодні важко сказати, куди був би зайшов Рузвелт своїми методами і що був би досягнув, як був би їх дальше придержувався. Після Рузвелта прийшов Труман, якому багато дечого закидується, але в жодному разі фантазувань в політиці. Тому саме прийшло за його влади до ще тіснішого зближення з Англією, що одначе поглибило розбіжності зі Советським Союзом.

Советський Союз здає собі справу з того, в який твердий американський камінь натрапила його „світова революція", іншими словами — російський імперіялізм. Тому він своєю фалшивою дипломатичною грою намагається виграти на часі і рівночасно поліпшити своє положення в світі та перевести основну реорганізацію свого господарства під виразним кутом нової війни.

На болючих прикладах другої світової війни демократії теж дечого навчилися, насамперед того, що всім „святочним запевненням" Сталіна про мир, респектування прав інших народів і т. п. можна вірити ще менше, ніж запевненням Гітлера. В тому полягає й реалізм англо-американської політики.

Опортунізм у відношенні до Советського Союзу, як його виказав президент Рузвелт, міг бути реальний підчас війни, коли сам Советський Союз був [illegible] насамперед про те, щоб ратувати свою власну шкуру. Цей сам опортунізм сьогодні був би вже не тільки утопією і самообманом, що таким чином можна усунути загрозу війни, але навпаки він до цеї війни мусів би довести та зробити її найбільш жорстокою і нищівною. Реальна політика Америки і Англії, яку сьогодні без сумніву піддержують всі політичні партії, дає ще надію на можливість встановлення в світі мира і ладу. Англія і Америка сьогодні мають силу і засоби, якими можна заставити Советський Союз до респектування Атлантійського Чартеру, або змусити його до цього відносно ще малими жертвами. Проголошуючи Атлантійський Чартер, в імя якого велася теж друга світова війна, Чорчил і Рузвелт назвали себе „воїнами Христа". На базі того чартеру сьогодні ще, можливо, пощастило б побудувати теж „Христовий мир" в світі, що виключав би війну, якої ніхто собі не бажає. Але, якщо цей чартер так безтурботно нарушується, як це робить большевицька кліка в себе дома і в міжнародньому житті, то єдиним реальним виходом є їм не дозволити. І це має на меті американсько-британська реальна політика.

Проблема мир, чи війна — залежить виключно від большевиків і за розвязку цеї проблеми тільки вони будуть відповідальні, хоча не якраз вони мусять її розвязати.

ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ

ЗА УКРАЇНУ

(Історична повість, оперта на подіях в Україні в 1664 році).

14)

Саме як розмовляв Виговський із вістовцем, почув під вікнами дудніння. — Козак верхівець скочив до світлиці.

— Поклін Ясновельможному воєводі — промовив, кланяючись. Гетьман відправив вістовця.

— Відкіля ти? — питає.

— [illegible] милости пана Су-[illegible]

— Гасло.

— Чисте поле.

— Де ж він?

— Іде цілою силою на Білу Церкву. Узяв гармати та получився з паном полковником Вареницею та приготовляють приступ на Маховського.

— Кілько ж у них війська. Кілька тисяч? це непевне. А Сірко де тепер?

— Отаман Сірко йде з півдня, прийшли вісти, що вже недалеко.

— То добре! Що ж ще маєш мені сказати? — питав гетьман, бачучи, що козак стоїть і вагується...

— Пан поковник просили пана Воєводу наступати з гори, або увійти до міста, як спорудник Маховського...

— Подумаєм над гим! Але де тепер полковник Сулимка може бути?

— Више Корсуня.

— То на коня і чвалай, що сила, аби задержав напад на Білу Церкву, аж до приходу Сірка, але конче що духу жени і скач! — нагорода буде від мене!

Козак скочив з подвіря скорше як приїхав. Гетьман ходив по кімнаті в задумі, якби приєднати тую шляхту, яку вороги відсвоїли від народу, а вона вже за Богдана стала нахилятися до будови з народом своєї держави...

Була саме провесна у природі. Гетьман на чолі свого відділу їхав з Хвастова до Білої Церкви. Сонце так і сяло на річках, по яких плила криша. Поле декуди чорніло і з під понурого таючого снігу. У повітрю цвірінкали горобці — вертала весна. Гетьман переїхав густий ліс та виїхав на шлях. Оддалік замиготіли вежі та церковна баня Білої Церкви, а шлях стелився простою долиною до самого міста. Гетьман перелетів ристю долину, аж це на малу віддаль від міста кинулись йому у вічі червоні плями на снігу під валом. Не вірив собі, придав бігу коневі острогами, дивиться, аж у рові лежать перевалені трупи козаків і селян. Гетьманові стиснулося серце...

— Невже вони були під містом? Чи може яка ватага шибайголов ударила на вали? — думав і не міг збагнути.

Станув перед брамою проти валу ікасав затрубіти сурмачеві. Сторожа був старий шляхтич, привітав гетьмана добродушно і казав спустити ланцюгового моста.

— Що нового, Вашець пане Яворський? — питав гетьман.

— А щож, Ясновельможний воєводо, наших нема, „казус прелії" (воєнний випадок). Уся сила погнала того ніцпоня зрадника Сулимку, що з хлопством напав на місто. Вже туй туй хлопство було би вдерлося до нас, та Матка Боска прислала нам поміч. Гетьман Тетеря наспів від Дніпра і вдарив на тили хлопству, аж воно пішло врозтіч. Наші вдарили з міста, козаків трохи перебито, а хлопство пігнало як осмалене з пожежі до Рокітни за Сулимкою...

Гетьман стояв гей поражений, зблід та здавив в собі зворушення і дав знак до відвороту.

— Ясновельможний — просив добродушний шляхтич — прошу на замок. Вони самі дадуть їм раду, козаків маю — сама голота!

— Не можна, маю поручення від короля! — відгукнув гетьман і полетів з козаками учвань до Рокітни, напудивши гурму гайворония, що насідало поле засіяне трупами.

Дорогу з Білої Церкви до Рокітни перелетів гетьман з козаками, як вітер. За важкими думами не бачив там і сам розкинених трутів та коней. Сніг був декуди поливаний кровю, перемішаний копитами зі землею довгою полосою вздовж дороги. Та не гетьман не бачив світу, випередив далеко своїм баским конем козаків...

Аж під лісом, що розтягався довгим валом перед Рокітною темна хмара круків та хижої птиці зірвалася на вид козаків і закрякала гетьманові над головою. Здрігнувся — їхав по полі застеленому людськими трупами. Козаки суспіль з мужиками валялись як порубані колоди на зрубі. Денеде лежали розкидані голови, руки відрубані, деякі затиснені з шаблюками як тріски, що відскакували підчас рубання пеньків. В повітрі двигтіла кров. Кінь перхав, пристанувши в ході...

Гетьман схилив голову, лице його скривилось, очі дивились, та відвернулись в глиб душі, серце хоч і привикло до такого виду за війн Богдана, жахнулось і стискалось судорожною трівогою. Ось перед ним якийсь більший потік стягнув козака запорожця, підмиваючи його тіло та червоні сапянці заливаючи водою. Голова довгою чуприною метлалась по воді, як розпущене повісмо. Крук якраз налетів на його і шугав над ним кружляючи...

(Дальше буде).

Конференція Комітету Допомоги Скитальцям Діячам Української Культури

Дня 13. жовтня ц. р., відбулася в Ню Йорку в готелі Пенсилванія, конференція поіменно запрошених громадян Великого Ню Йорку, передовсім з кругів бизнесменів та професіоналістів, щоби застановитися над успішним способом помочи скитальцям діячам української культури, себто вченим, письменникам та мистцям. Зібралося кілька десяток громадян.

Конференцію відкрив голова Комітету Допомоги Скитальцям Діячам Української Культури, проф. М. Чубатий, накреслюючи цілі утвореного Комітету та зібраної конференції. Промовець згадав, що серед теперішного лихоліття української нації в Европі найважливішою річю є ратувати українську культуру з повені московського заливу. Це для українців найважніша основна справа нинішних часів, бо це справа, що може рішити, коли не про саме існування української нації, то принайменше про приспання українського народу на нові десятки літ. Треба буде колись хиба нового Шевченка, щоби збудив український нарід приспаний новою советською малоросійщиною до повного життя нації.

Советський режім в Україні закриваючися позором формального існування України, наділі переводить найстрашнішу русифікацію та деморалізацію української національної душі. Він зокрема ударяє в українську національну культуру, щоби позбавити українську націю її духа. Ціла лють наїзника звертається проти діячів української культури, тих, що творять мозок та серце [illegible] Москва винищує їх поголовно та ще до нині бореться з українським історіком Михайлом Грушевським, зліквідованим 1930 року, за його правильні погляди на українську національну історію.

Не маючи змоги протиставитися винищуванню української культури та її діячів на рідних землях, ми обовязані вратувати від загибелі тих українських вчених, письменників та мистців, що опинилися поза засягом московської червоної руки. Нині на скитальщині є біля три сотки визначних вчених, письменників та мистців. Нашим святим обовязком є подати тим представникам українського духа помічну руку та тут поза обсягом Москви створити за морем свого роду резерват української культури, звідки могла б нескапарена Москвою українська наука, письменство та мистецтво промінювати на рідні землі, коли зникне там крівава диктатура. Оце були дійсні причини оснування Комітету Допомоги Скитальцям Діячам Української Культури. З черги предсідник покликав до слова секретаря Комітету проф. Льва Добрянського.

Секретар Комітету проф. Лев Добрянський дав образ організації Комітету та його праці. Він говорив як зорганізувався Комітет з науковців та авторів українського та неукраїнського роду в Америці. Він згадав які визначні американці співчувають нашій праці спонзоруючи наш Комітет своїм іменем та обітницею помочі.

Бесідник розповів, що Комітет досі зробив. Допомога Комітету нині полягає на цім, щоби групі найвизначніших скитальців вчених, письменників та мистців помогти прибути до Америки та тут улаштуватися на якусь можливу для них працю, яка позволила б їм дальше творити цінности української культури.

Комітет досі працював в той спосіб, що навязав порозуміння праці з „Америкен Крісчйен Коміті фор Рефюджіс", що опікується православними. Той Комітет прирік на свій кошт спровадити біля 25 осіб православної віри в поміж діячів української культури на скитальщині, вказаних нашим комітетом. Саме тепер представники комітету в Німеччині працюють над реалізацією того приречення нюйорської централі.

Подібні пертрактації навязав Комітет з Українськими Католицьким Комітетом Допомоги Скитальцям в Стемфорді, який являється установою афілійованою з великою американською організацією „Католик Коміті фор Рефюджіс". Досі переведені розмови виказали велике зрозуміння тої важної для української нації справи збоку президента того Комітету Преосв. Амврозія Сенишина. Є надія, що й укранці скитальці діячі культури українсько-католицької віри дістають подібну поміч як й православні брати зокрема зі східної України. Українсько-Католицький Комітет в Стемфорді розпочав вже заходи через свого представника в Німеччині, щоби дати подібну поміч біля 40 особам з католицької групи.

Навіть на сто відсотків переведені обітниці збоку згаданих двох установ не заспокоять вповні потреб, які стоять перед Комітетом. Тому при помочі групи молодих американців розпочав Комітет збірку приватних афідевітів, і справді вже біля 15 особам такі афідевіти вислано.

Цілий цей проект це тільки приготування до створення осередку української культури в Америці, як тільки ці вартісні одиниці української нації прибудуть в поважній групі за море. Вже ця перша частина проекту вимагає великого гроша. Тепер для зреалізування досі пороблених заходів потреба Комітетови $10,000. Досі Комітет грошей не збирав, але тепер приневолений сам апелювати до тої частини громадянства українсько-американського, що розуміє вагу української національної культури. Тих конечно потрібних десять тисяч мусимо дістати скоро, бо через брак гроша ціла праця Комітету спаралізована. Обсяг праці Комітету вже нині такий широкий, що предсідник та секретар не всилі приватною безплатною працею подолiти тим трудам. Є потреба помічної платної сили.

З черги виголосив інтересний реферат проф. д-р Юрій Русов, який на прикладах з наукової творчости виказував, чому нам треба ратувати діячів української культури. Він давав докази, що більшість тих людей це високо кваліфіковані фахівці, що не тільки самі найдуть собі працю, але ще й понесуть славу українського імени серед англосаського світа. Їм потреба тимчасової допомоги.

В дискусії забирали голос присутні, а це д-р Л.. Цегельський, Дмитро Галичин, Стефан Марусевич, Роман Олесницький, Богдан Катамай, Ст. Боднарчук, Андрій Борак, Петро Задорецький, й Віктор Матчак. Зокрема в довшій промові д-р Л. Цегельський підтвердив погляд, що тепер йде про велику річ, бо може й про існування української нації, коли ми не вратуємо діячів української культури. Поодинокі бесідники додавали свої уваги до того, як справу пхнути на реальні шляхи. Присутні одноголосно ствердили потребу повстання такого Комітету та постановили вибрати до помочі дотеперішному Комітетові, зложеному з науковців українського та неукраїнського роду, адміністративно - контрольне тіло, зложене з пятьох громадян ненауковців. Вибрали одноголосно таких громадян: Степана Боднарчука, Андрія Борака,, Віктора Матчака, Романа Олесницького та Петра Задорецького.

На зазив предсідника Комітету присутні зложили перші свої жертви на цілі Комітету, а саме: Степан Боднарчук $100, Андрій Борак $100, Платон Стасюк $100, Петро Задорецький $100. Деклярували: Ярослава Чубата на кошти подорожі до Америки для жінки науковця з Подебрадської Академії Оксани Дучимінської з дитиною біля $300 та афідевіт. Роман Олесницький $100, Богдан Катамай $50, Евген Рогач $50, Володимир Душник $25. Секретарювала гром. Юлія Кусий. На цім цю важну конференцію закінчили.

Дня 22. жовтня відбулося перше засідання Екзекутиви Комітету Допомоги Скитальцям Діячам Української Культури спільно з вибраним Адміністративно - Контрольним Тілом. Предсідникові, проф. Миколі Чубатому та секретареви проф. Льву Добрянському додали таких урядників: обовязки скарбника поручили Степанови Боднарчукови, організацію збірок перебрав Петро Задорецький, провідником субкомітету для збирання афідевітів став Віктор Матчак. Контролю поручили: Андрієви Боракови, Юлії Кусий та Романови Олесницькому. Постановлено заангажувати помічну канцеляріийу силу зпоміж скитальців, що вже прибули до Америки та заложити чекове конто, уповажняючи до підписування чеків дві особи із тих трьох членів управи: Микола Чубатий, Степан Боднарчук, Лев Добрянський. Намічено низку плянів для реалізації праці Комітету.

Жертви на цілі комітету проситься слати на адресу:

Committee for Ukrainian Refugee Scholars,
11 East 7th Street,
New York 3, N. Y.

На таку назву виставляти чеки та моніордери.

М. Ч.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конгресового Комітету жертвували: М. Балабан з Юстон, Тексас, $10; Іванка Подола від пятьох осіб з Шікаго, Ілл., на передплату Юкрейніен Квортерлі $20; Іван Сидор з Асторії, Л. Ай., $44 як збірку між членами від. 5 У. Н. Союзу; Анастазія Бих з Бриджпорт, Конн., $50 як жертву від Допомогового Комітету при церкві св. Покрови.

ЗАТРИМУЙТЕ СВОЇ ВОЄННІ БОНДИ!

Uncle Sam Says

Hats off, my countrymen, to your newspaper boy. Once a year, we set aside Newspaper Boy Day to honor his thrift and enterprise. On Newspaper Boy Day in 1943 the late President, Franklin D. Roosevelt, paid him tribute for his inspiring work of selling nearly two billion ten cent war stamps. Today he rates a salute for setting an example in training for success. He is now enrolling in Treasury Department Newspaper Boy Thrift Clubs by which he invests his earnings in U. S. savings stamps and bonds, which will pay him $4 for every $3 ten years hence.

U. S. Treasury Department

КАМПАНІЯ
— на —
ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВОБОДИ"

Усі датки, надсилані на пресовий фонд „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням у цій рубриці.

Відділ:		Датки:
102	Stephan Sawchyn	$ 5.00
102	Михаїл Кривий	4.00
102	Stephen Oleksyk	3.00
106	Йосиф Коцовський	5.00
106	Harry Dackiw	3.00
106	Николай Гуль	2.00
106	Петро Біжик	2.00
106	Іван Лобойко	2.00
106	Стефан Солтис	2.00
106	Nykola Onysiw	2.00
108	Андрій Шалайко	3.00
110	Andrew Blavuciak	2.00
111	Іван Федак	2.00
112	Катерина Ґабрівська	5.00
115	Michael Drozda	2.00
117	Йосиф Свачій	2.00
123	Григорій Мрикало	2.00
125	Сестрицтво Благовіщення	10.00
125	Ксеня Плитяк	1.00
125	Марія Патерич	.50
125	Анна Сенюта	.50
127	Ілія Була	3.00
127	John Gach	2.00
127	Іван Когут	2.00
130	Юрій Гайовий	5.00
130	Antin Horishny	5.00
130	Paul Stachiw	2.00
130	John Seredynsky	2.00
130	Theodore Senkowsky	2.00
130	Joseph Seretny	2.00
130	Michael Krawchuk	2.00
130	Антін Карпович	2.00
132	Дмитро Печар	2.00
132	Harry Kunicky	2.00
133	Френк Романишин	5.00
133	Николай Андрійчин	2.00
133	Makar Lyn	2.00
136	Йосиф Сус	3.00
137	Михайло Колодруб	3.00
137	Іван Ґобрилович	2.00
137	Захарій Загачевський	2.00
137	Микола Підгайний	2.00
137	John Osciuk	2.00
142	Михайло Костів	2.00
143	Текля Гавришенко	2.00
143	Anna Samodil	1.00
145	Stanley Patronik	3.00
145	Philip Nazaruk	2.00
145	Antony Lawruk	2.00
147	Петро Фартух	2.00
147	Стах Чорній	2.00
151	Володимир і Анна Питюк	5.00
155	Михайло Чумер	3.00
155	Dimitir Shuminski	2.00
156	Тов. ім. Тараса Шевченка	15.00
156	Никола Муляр	5.00
156	Василь Новак	3.00
156	Никола Пацук	3.00
156	Франко Трось	3.00
156	Іван Підгорецький	3.00
156	Павло Закорчемний	2.00
156	Матвій Закорчемний	2.00
156	Петро Купчак	2.00
156	Теодор Гопко	1.00
158	Кирило Корнаух	1.00
156	Никола Кагуй	1.00
158	М. Баглай	5.00
158	Nicholas Cybriwsky	5.00
160	Dmytro Hnizdor	2.00
163	Ilko Balusz	2.00
167	Bert Unisko	2.00
170	Іван Гусар	2.00
173	Дмитро Харів	2.00
175	Dmytro Sawicki	2.00
178	Петро Струк	2.00
179	Joe Jaczko	2.00
182	Antoni Krushelnicki	2.00
182	Гнат Сагайдак	2.00
182	John Kowal	2.00
182	Іван Гришко	2.00
183	Степан Лопянецький	3.00
183	Joseph Gurski	2.00
187	Іван Чупрун	5.00
188	Йосиф Сохан	2.00
192	Alex Anhel	3.00
192	Julia & Michael Storozynski	2.00
193	Василь Кіщак	2.00
197	George Korobij	5.00
197	John Greskiw	2.00
199	Григорій Матурняк	3.00
204	Андрій Ґелетій	10.00
204	Теодор Недошитко	5.00
204	Василь Гасій	4.00
204	Йосиф Галонка	3.00
204	Микола Джурин	2.00
204	М. Оршуляк	2.00
206	Текля Чагарин	3.00
206	Тимко Чагарин	2.00
206	Іван Кокольськей	2.00
206	Іван Боднар	2.00
206	Юрій Самборський	2.00
206	Павло Коцюба	2.00
206	Йосиф Городицький	2.00
206	Василь Пасічняк	2.00
206	Онуфрій Червінський	2.00
206	Йосиф Ґловацький	2.00
206	Ілія Околіта	2.00
206	Михайло Фірман	2.00
206	Кароль Сулима	2.00
206	Николай Вецал	2.00
206	Володимир Липський	2.00
206	Василь Кушнір	2.00
206	Константин Албрихт	2.00
207	Henry Melnick	3.00
207	Peter Atamaniuk	2.00
210	Іван Франко	5.00
213	Микола Нагребний	2.00
217	John Lysy	2.00
217	Nicholas Sywulski	2.00
217	Петро Стахів	2.00
218	Михайло Бурий	2.00
219	Андрій Іванський	2.00
219	Василь Ландяк	2.00
219	Андрій Мудровський	2.00
219	Michael Klufas	2.00
221	Яким Ґерус	2.00
221	Maksym Leskiw	2.00
224	Сава Ірха	2.00
232	Василь Сенко	3.00
232	Іван Пандрак	2.00
232	Теодор Страхоцький	2.00
232	Теодор Газдайка	2.00
236	John Herrick	2.00
236	Stephen Hyriak	2.00
241	Корнило Фірман	2.00
241	Стефан Бардачевський	2.00
241	Йосиф Ґалонцка	2.00
241	Андрій Сусла	2.00
241	Іван Познанський	2.00
241	Демко Добровода	2.00
241	Станислав Щенгор	2.00
241	Іван Камфонік	2.00
241	Григорій Стряк	2.00
241	Войтко Барилюк	1.00
243	Теодозій Менцінський	2.00
245	Петро Єдлінський	2.00
245	Йосиф Квасній	2.00
245	Wasyl Truch	2.00
246	Іван Пилюх	3.00
252	Василь Березовський	2.00
252	Paul Chomyn	2.00
253	Макарій Пикіш	3.00
253	Paul Chomyn	2.00
254	Theodore Platek	2.00
256	Nykola Wivczar	3.00
250	Григорій Горін	3.00
259	Joseph Stefanow	2.00
262	Данііл Ґеряк	3.00
266	John Kasza	2.00
266	Никола Вілчинський	2.00
266	Теодор Сюрко	2.00
266	Антін Ґарбузінський	2.00
266	Данііл Митулінський	2.00
266	Ігнатій Бабак	2.00
268	Павло Шевчук	2.00
275	Michael Gretchen	5.00
275	Павло Коблянський	2.00
277	Michael Tkachyk	2.00
277	Іван Шостак	2.00
280	Теодор Колодій	2.00
280	Іван Курило	2.00
281	Николай Мороз	2.00
283	Михайло Курій	2.00
286	John Barna	5.00
288	Максим і Параня Паращак	5.00
299	John Pawlowski	2.00
304	Іван Грицковян	2.00
308	Harry Lachuniak	2.00
316	Теодор Олексин	2.00
319	Максим Савчук	2.00
325	Еміліян Біленький	2.00
325	Peter Jashyn	2.00
330	John Harhay	2.00
330	Dan. Pocentyluk	2.00
331	Михайло Стельмах	2.00
332	Никола Попадюк	2.00
335	Antin Buben	3.00
333	Ілько Фаль	2.00
347	Василь Горін	3.00
350	Theodore Maceluch	5.00
350	Стефан Лисобей	5.00
353	Николай Василюк	5.00
353	Йосиф Куцак	2.00
357	Samuel Skrutt	3.00
357	Олекса Гвоздій	2.00
361	Mathew Bodnar	5.00
361	Дмитро Скоцко	5.00
361	Олекса Прокопів	3.00
361	Семен Літепло	2.00
361	Евстахій Захарчук	2.00
361	Andrew Peretiatko	2.00
361	Іван Шипула	2.00
361	Nicholas Chuma	2.00
361	Семен Сікора	2.00
361	Олекса Світлик	1.00
364	Григорій Кравчишин	5.00
364	Стефан Чорній	5.00
364	Іван Сподар	5.00
364	Іван Кухта	4.00
364	Пилип Самсін	3.00
364	Іван Сенюта	3.00
364	Филеп Ольховий	2.00
364	Стефан Щерба	2.00
364	Григорій Мисик	2.00
364	Іван Скоп	2.00
364	Теодор Даниловач	2.00
364	Стефан Крефт	2.00
364	Володимир Кінаш	2.00
364	Анна Сподар Бюлер	2.00
364	Dr. E. J. Michalenko	1.00
364	Григорій Носаль	1.00
364	Іван Самсін	1.00
364	Григорій Бенедит	1.00
364	Йосафат Небожук	1.00
367	Cornel Sorotki	3.00
369	Стефан Дмтрик	5.00
369	Stephen Twarkowsky	2.00
370	Peter Fydyshyn	5.00
370	Николай Хабінець	2.00
371	Іван Височанський	5.00
371	Семен Чорненький	5.00
374	Микола Кисіль	3.00
379-125	Тома і Іванка Подола	10.00
384	Michael Makar	2.00
386	Андрій Щерба	3.00
386	Александер Попов	2.00
387	Антін Лемешка	3.00
390	Теодор Піх	3.00
391	John Kicara	2.00
391	Марія Романович	2.00
391	Rose Cyron	2.00
391	Василь Сидор	2.00
396	Олекса Чернецький	2.00
396	Михайло Крук	2.00
401	Dmytro Kykish	2.00
404	Михайло Полянський	2.00
406	Андрій Тарас	5.00
414	Іван Плуговський	2.00
421	Филип Чесьнік	2.00
426	Ваврик Солой	2.00
432	John Jackson	3.00
432	В. Шпікула	2.00
432	Іван Щур	2.00
441	Дмитро Стеблинський	2.00
456	John Bozek	2.00
469	Іван Косар	5.00
473	Маруся Харабарук	3.00

Адміністрація „Свободи".

ВПИСУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ЩО ПИШУТЬ?

ПРО ОКОЛИЦЮ РАДЕХІВЩИНИ.

(З листу з табору в Рімінї до своякїв в Пенсилвенії).

Подаю вам до відома, як то у нас большевики поводилися в 1939 р. Насамперед освободили людей від убрання і взуття, а потім від хліба. Село Туре подесяткували — що десять хат, то був один десятник, наставлений большевиками. Такий десятник мусів ходити хата від хати і пильнувати, що ті люди роблять і збирати від них усе а потім здавати рапорт. Тоті десятники найгірше потерпіли, бо їм грозив Сибір кожної хвилини. Насамперед арештували Микиту Стирського, бо він був солтис. Він пропав так, що нїхто не знає, де. А на Сибір вивезли Дмитра Стирського, того, що був в Америці, і Левонка і Жуковського і Снігура і ще вісьмох інших. Мали вже забирати Панька від Пакосів, але самі мусіли втікати і він лишився. Усіх середніх господарів вивезли в Сибір. Наше село потім було зовсім спалене большевиками і німцями на наші Проводи в 1944, коли то німці відступали.

Тоді большевики ндерлися в наше село і його запалили. Нашого священика о. Івана Тимчука і його жінку і кухарку повязали колючим дротом і вкинули в огонь. Запалили ще Цирковлянський Кут і тоді погоріли Максим Скибаковський, Сенько Дерчик, Топорівчин, усі Денчики і шістьох інших. А всей Підстав то німці бомбами спалили як виганяли большевиків. Вони з Туря втікли до Трійці і там також все понищили. У Нивицях кого з наших хлопців зловили, то порізали тою пилкою, що дрова ріжуть. Тоді дуже потерпіли села Переволочна, Соколівка, Туре, Трійця і Нивиці і Руда Брацька. Так то большевики принесли свободу нашим людям. Такий то „рай" тим, що жиють. Другим разом більше опишу.

—o—

„АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ ВИСИЛАЮОЬ НАС НА ПЕВНУ СМЕРТЬ".

(З листу з табору в Рімінї до своякїв в Йонкерс).

...Я дістав одного листа від... з Бофало і він радить менї їхати до дому. Ви самі добре знаєте, чи ми можемо вертатися до дому. На нашій землї панує ворог - большевик, який терором хоче винищити найкращий український елемент. Я не мушу вам ширше про це писати, бо ви й так добре знаєте. Тільки то найгірше, що **американські українці не розуміють того і далі висилають нас на певну смерть до того людоїда з Москви.** Ми, українські еміґранти, не вернемося на Україну доти, доки панує Москва. Ми всі віримо, що Москва впаде і на її руїнах збудуємо вільну, від нікого незалежну соборну Україну.

Ми тепер шукаємо притулку поза межами нашої країни, хто де може. Хто має рідних, знайомих, то їх до себе забирає. Я не маю ніякої рідні, то чекаю, що далі з нами буде. Багато хлопців дістають поміч від своїх рідних. Ті, що не мають, сидять за дротами і нікуди не виходять. Сидимо, як дикі звірі, а серця наші молоді. Не один з нас покинув жінку, сестру, наречену і від них вістки не має. Я прошу вас, як ваша дочка має охоту написати про своє молоде життя в Америці, то я був би дуже вдячний за це їй і вам. У нас в таборі йде праця в повнім розгоні: є багато курсів, шкіл, маємо власний гучномовець, театр, свою церкву і т. п. Я й мої співжителі з мого села засилаємо вам щиру подяку, що ви згадали про нас. Ми вам того ніколи не забудемо...

(З іншого листа):

Від нашого свояка К. з Мінхену я дістав листа, а в нім він згадує, що в листі від швагра з дому дістав вісти про долю родини. Пише, що мама й сестри вдома, і що брат О. вдома і має посаду учителя, а другий брат господарить. Також згадує свояк К., що до них до Німеччини утік з Галичини один чоловік і описує, як в його околиці господарять вороги. Каже, що повивозили до Росії родини таких людей, що колись були поліцаями, війтами чи солтисами, чи головою якоїсь комісії. Таксамо родини тих, що були при війську, повивозили в незнані сторони. Коли б ви писали до дому, то не згадуйте за нас нічого, бо це пошкодить родині...

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

4 БРУКЛИН, Н. Й.

Український Центральний Комітет на допомогу скитальцям.

Акція Укр. Центрального Комітету міста Бруклин, Н. Й., на допомогу українським скитальцям дала у висліді 703.55 долярів, що їх касієр Комітету п. М. Баглай переслав чеками до Зл. Укр. Амер. Допомогового Комітету в Филаделфії. На загальну суму зложились: Збірка в День Батька дня 16-го червня $120.86: Тов. Запорозька Січ, від. 325 УНС зі своєї каси $50 та зі збірки між членами $105; Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 158 УНС зі своєї каси $50 і зі збірки між членами $90.50; Бр. св. Димитрія зі своєї каси і зі збірки між членами $16; Український Національний Дім $100 з каси, $83.60 з концерту дня 22-го вересня та $49.60 зі збірки на вічу дня 29-го вересня. Збірка, переведена П. Маліцьким на похороні бл. п. Хоми Леськова дня 14-го вересня, $38. На збіркову листу Тов. Запорозька Січ, від. 325 УНС в Бруклин, Н. Й., зложили: Тов. Зап. Січ з каси $50; по $10: І. Маляк, І. Бішко; по $5: Й. Врубель, М. Костів, М. Лесч, Е. Білецький, І. Дикий, В. Палащук, Д. Цьопа, Г. Малко, П. Малицький, М. Поврозник, П. Пелех, М. Запілтний, Й. Васусь, Д. Висоцький; по $2: Д. Шарко, С. Занько, Ю. Білаш, С. Заблоцький, В. Брездень; по $1: Л. Кісь, Й. Возняковський, Ю. Палащук, А. Кулявий, П. Когут. Збіркою занімались Й. Врубель і П. Малицький.

На листу Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 158 УНС, Бруклин, Н. Й., зложили: Тов. ім. Б. Хмельницького з каси $50; П. Савчин $30; по $5: В. Мисик, Ю. Павчак, М. Гумен, Д. Висоцький, М. Баглай, Бері Боф; П. Пелех $2; по $1: Гершевська, Н. Н., П. Дубовецький, П. Корейко, М. Кіт, С. Глушко, Т. Мойсей, І. Малик, Н. Білаш, І. Шарко, А. Малчинський, М. Запісоцький, Й. Врубель, П. Малицький (Й), Й. Турко, М. Павлин, Г. Цибрівський, Н. Н., Пепсікола, В. Федорик, І. Бішко, Сем, Г. Романчук та $5.50 зібрано дрібними датками. Збірку переводили: Ю. Павчак, М. Баглай, І. Мудрик та Н. Цибрівський.

На листу Братства св. Димитрія, від. Провидіння, зложили: Бр. св. Димитрія з каси $5; Т. Сорока $2; по $1: Л. Сорока, Ю. Саламін, Т. Шереметa, І. Куликовець, Д. Кмита, М. Заверуха, Г. Бурбуляк, К. Ковальська. Збірку перевів Г. Бурбуляк.

На похороні бл. п. Хоми Лeськова зложили: Шемрок Клюб $3; по $2: Ф. Кондрейчук, М. Гладкович, обоє Біленький, П. Близькевич, Т. Михалюк, І. Висоцький, Г. Леськів, Т. Корнс; по $1: І. Сенько, М. Гладкевич, І. Пишко, В. Палащук, П. Дубовецький, П. Малицький, П. Дикий, Й. Томас, Р. Дубовий, В. Курило, Т. Пригарскі, П. Козаркевич, обоє Венгер, А. Піскевич, Т. Прикевич, Й. Совінські, Драйбіда, І. Габаранок, І. Завазовський, П. Малицький, Г. Бардак. Усім жертводавцям щире Спасибі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. Калина, від. 459, повідомляє всіх членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 10. листопаду, в 3. годині пополудні, в Українській Централі, 180 William St. Кожний член повинен прийти на ті збори, бо будуть важні справи до рішення. — За уряд: Г. Біленький, предс.; В. Бордун, кас.; І. Кміть, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 10. листопаду, точно в 2. год. пополудні, в Українськім Домі. Просимо, щоб всі члени були присутні. — В. Новак, секр.

ПОШУКУЮТЬ

МАРІЯ ДАНИЛІВ пошукує СЕМЕОНА ПОДЛУЖЕВИЧ, має лист від його сина з краю. Нехай напише або зголоситься на адресу: 217-20
MARIA DANYLIW
123 Baltimore St., Hartford, Conn.

ХАЦЬ ІВАН, син Николая, зі Старої Ропи, Старо Сіль, повіт Старий Самбір, находиться сейчас у Австрії, пошукує свого стрийка ВАСИЛЯ ХАЦЬ, і ХОМУ МИХАРІЛА з цеї самої місцевости. В дуже важній справі голоситись на адресу: CHAC JOHANN, Friedburg-Lengau, Schneegatern 36, Ober Osterreich.

ГРИГОРІЙ і ВАСИЛЬ ЛУЧКІВ (батько і син) зі с. Дрогомирчани, сейчас на вигнанню в Німеччині, пошукують за своїми кревними і знаними із сіл Дрогомирчани, Кречівці і Опришівці, пов. Станиславів, а головно Іван і Григорій Дікич та родини Гробилиний. У важній справі прошу писати до: HRYHORIJ LUCZKIW, 13 A, Forchheim-Markville, Post: Sulzkirchen, opf., UNRRA Team 56, NeyMarkt, opf. U. S. A. Zone, Germany.

ОЛЕКСИН ІВАН з Хмелівки, тепер мабуть в Джерзі Сіті; ШТОГРИН з Глебівки і МАНДРА з Росільної (Станиславівщина), тепер мабуть у Ню Йорку;

АНАСТАЗІЯ СЕМАНЧИК, з Волі Вижньої, пов. Санік, тепер у Ню Йорку; усіх пошукують їх свояки в Европі. За іменами хай зголоситься до:
A. SERAFIM,
155 Lake Ave., Yonkers 3, N. Y.

ДО ЧИТАЧІВ СВОБОДИ

Коли зміняєте свою адресу, а Ви є ЧЛЕНОМ У. Н. Союзу, то подайте число відділу. А коли Ви є передплатником, то це при зміні адреси зазначіть.

Подані нам так інформації прискорять зміну адреси без проволоки.

Адм. Свободи.

ЧИСТУ ОДІЖ

НА РАТУНОК І ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ В ЕВРОПІ ПРОСИТЬСЯ НЕГАЙНО ВІДСИЛАТИ В МАЛИХ ПАКУНКАХ ДО НЮ ЙОРКУ НА ТАКУ АДРЕСУ:

UNITARIAN COLLECTION WAREHOUSE
UKRAINIAN RELIEF
31 EAST 35th STREET NEW YORK 16, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 1480. Небезпека від крокодилів.

Безпомічно звязаний власною линвою, пан джунглів надармо силувався...

саме тоді, коли дерево мчало наперед з водами вітром битої ріки.

Коли буревій успокоївся, загрожений Тарзан опинився в багнистій калужі.

І знову малпочоловік боривкався безпомічно... а недалеко два крокодилі заповзли спокійно до каламутної води.